

oyum, tey hevur javnaðarflokkurin fram.

Fylkist um javnaðarflokkinn og ta sosialistisku leiðina, tað eru einastu ráð skulu vit samann knasa teir borgarligu flokkarnar!

Vágur, 11. juli 1970.

Vágbingur

ER EINKI MARK FYRI FREKLEIKA?

Tað er ilt at skilja, at menn móti betri vitandi skulu fáa seg til at gera seg til talsmenn fyri ósannind, sum sørvingurin í 14. september, ið roynir at trúttá ósannind niður í fólk við at pástanda, at landsstýrið skal hava roynt at spenna bein fyri at trolarin »Vesturvón« ikki skuldi koma til Sørvágs. Hetta er so heilt burtur við at trúttá niður í fólk.

Sannleikin er, at tá Stellumenninir bóru ynski sitt fram fyri landsstýrið um at byggja triggjar hekkutrolarar fyri umleið 30 mill. kr., tók ein meira heithjartaður undir við hesum máli enn nettupp táverandi logmaður P. M. Dam. — Og uttan hansara positivu støðu, vildi byggingin av nevndu trimum hekkutrolarum als ikki kunnað gjørst veruleiki, og hetta ásnannað Stellumenninir yvir fyri P. M. Dam, og sendu honum, tá fyrsti trolarin kom, blómur og tókk fyri hansara hjálp og ótroystiliga ágrýtni, ið gjørdi byggingina til veruleika, tí uttan hansara vælvild vildi tað als ikki havt eydnast teimum at bygt hesar bátar.

Og tað er eisini ein veruleiki, at allir triggjar hekkutrolararnir vóru kontraheraðir meðan P. M. Dam var logmaður.

ur. Tí er tað meira enn hugstoytt at vita ser, at persónur ella blað vil verða við til at trúttá niður í lesarar sínar, at javnaðarlandsstýrið skal hava roynt at spenna bein fyri at »Vesturvón« ikki skuldi koma at ognast Sørvingum.

Nakað heilt annað er, at trolarin tá avtornaði gjørdist dýrari enn frá fyrstantið roknað við. Men her gjørdi ið hvussu er bæði landsstýrið og figgjarnevnd tað ið var møgulegt fyri at fáa trolarin heim.

Hetta er ein veruleiki sum ikki rokkast og sum Vágamenn ivaleyst eru vitandi um.

Betur hevði verið um hesin navneysis sørvingur kom við sín um kristna navni, tí tað er altíð óhugnaligt at fáast við navn leysar persónar.

Sørvingur man uttan iva vita — hóast hann sigur annarleidis at er tað nakað landsstýri, sum hevur gjørt sitt ítarsta fyri at byggja ein tðarhóskandi fiskiflota, so er tað javnaðarlandsstýrið — bæði hetta valskeið og valskeiðið frá 1959-63 — hvar ein verulig broyting skaptist bæði á sjógvi og landi.

Nú er ilt at skilja hvat man bagga hesum sama sørvingi, sum tykist at hava fingið ilt av orðinum livsfrælsi, sum hann metir fyri at vera eitt illavörð við orð, sum hann sigur var sermerkt fyri einstakan mann, og leggur hesin navneysis við, at hann hevði trúð at orðið var deytt við honum.

Men eg fari at lova mær at ugga henda sama persón við, at hvørki orðið livsfrælsi ella nakað av tí, sum hann hevur eftirlatið okkum skal koma at søkka í gloymiskunnar hav, tí virðismiklari meta vit politiska livsverk hansara enn so.

D. J. Sørensen

»Sum best ber til«

Ein kritisk rødd er í einum demokratiskum samfelag altíð ein koyril, ið minnir sitandi stýri á, at ansað eitur at vera eftir, at stýrslagið er í tráð við tað, sum gagnar øllum best og hvíur á einum so tryggum botni, sum gjørligt. Hetta er sjálvsagda kravið samfelagið setur til teir sum stýra skulu.

Tá vit siga ein kritisk rødd, so hugsa vit her um ta røddina, ið hevjar seg fyri at vísa á ein møgulegan skeivleika so hann kann verða rættaður. Slíkar røddir eru nógv verdar og góðar, sum vegleiðarar og ráðgevarar.

Ein tilik rødd letur hoyra frá ser í Dagblaðnum 8. juli undir greinatubba við yvirskriftini »Sum best ber til«. Røddina kenna vit væl, tað er hin røddin sum ongantíð sigur annað enn tað vert er at siga í tí røttu

lótuni og altíð við tí fyri eyga at geva fólk ta røttu hugsanina, varisliga ogleitandi. Tað er í hesum fori figgjarpolitikkur landsstýrisins, ið røddin víðger. Figgjarpolitikkurin hjá sitandi stýri sigur røddin vera »sum best ber til«.

Nú vita vit væl, at hetta at tveita við orðum er so lættfært, tað ber so væl til at koma við bríksli um hetta og hatta uttan yvirhøvur at vísa á nakað ávíst. Soleiðis leitar nú henda røddin, sleingir í ymisk borð við orðum, trívur nú í eitt og annað, men sigur ongantíð nakað konkret.

Jú, pristalsvoksturinn verður havdur frammi. Hesin ógligi prívokstur, sum einans er landsstýrinum fyri at takka.

Nú hevði verið so lætt at vent koyrilnum í ta tíð, tá »Sjálvstýrislandsstýrið« sat við

røddið. Tá vóru atfinningarnar, eisini frá okkum, men tað var ikki meira enn rimuligt, tí tey herróp, ið ljóðaðu frammanundan frá flokkunum, sum har sótu, komu at svara sera illa til tann politikkin sum tá varð furdur.

Okkum er ikki neyðugt at geva teimum nakað skoðsmál fyri tann »miðvís« politik, ið tá varð furdur, røddin sigur hetta sjálf — uppgevandi, eymkandi: »Vit vita, at so leingi figgjarstøðan undin sjálvstýrshugsjónum okkara er veik og ótrygg, so er mark fyri, hvat ið kann verða sett á eitt slíkt støði.«

Hvussu er so hesin »sum best ber til« figgjarpolitikkur landsstýrisins?

Vit vita fullvæl, at »tið skal til alt« — eisini tíð til at fáa uppattur á foti, tað sum var for

(Framhald á 4. síðu.)

Kasette bandupptakarar

við radio

Beinleiðis upptøka. Er tað eitt program, tygum møgu liggja vilja varðveita, trýst á knappin, so hava tygum tað á bandi.

Komplett við mikrofon og bandi kr. 625,-.

Ringið ella skrivið — vit senda.

RADIOBÚÐIN, Runavík, telf. 7008

RADIO-EL Tórshavn, telf 1397

so avgerandi mál sum hesi, og helt, at fritíðarmálið var tað, sum falla skuldi.

Roynt varð í aðru syftu at fáa ígjøgnum 21 daga fritíð — hetta hava teir t.d. í Íslandi — og at fáa fritíðarprosentíð sett til 8¼, men heldur ikki tað eydnaðist at fáa ígjøgnum. Atkvøtt varð við navnakalli, men teir flokkar sum atkvøddu fyri vóru bert javnaðarflokkurin og tjóðveldisflokkurin, og var tað ov lítið.

Ein grundin til at eg harmist um, at hetta mál ikki vann sømdir er, at her høvdu vit tjansin til at sýnt, at vit torðu at stiga fremri viðvikjandi sømdum til virkandi stættirnar enn t.d. Danmark og onnur lond, við vanligu sammeta við. Hesin tjansur glapp okkum av hondum, vónandi verður tað møguleiki at gjøgnumføra hetta mál í næstu tingsetu.

Arbeidsloysisstrygging

Vert er at minna á, at tann týðandi spurningurin, sum leingi hevur ligið á láni, nevniliga spurningurin um arbeidsloysisstrygging nú er komin eitt fótáft nærri loysn.

Tann grunnpeningur, sum jättundur varð til arbeidsloysisgrunnar Føroya Arbeðarafelags, Havnar Arbeðsmannafelags og Klakksvikar Arbeðsmannafelags hugsi eg fer at nær

ast. Kanska ikki so nógv við rentuvokstri sum tí, at vitanin um, at hann nú er har vil elva monnum til at gera meira við málið.

Vanlukkutryggingin

Annað týðandi mál arbeitt hevur verið við er vanlukkutryggingarmálið. Har er ætlanin at ganga nógv longri enn menn eru ginginir aðrastaðni. Talan er um at skipa eina vanlukkutrygging, sum skal fevna allar samfelagsborgarar og ikki bara teir, sum í vinnu eru, á henda hátt verður ein tryggjaður allar 24 tímarnar um samdøgurið og sleppur undan øllum teim íva og stríðsmálum, staðist hava av nógaldandi skipan.

Fyri tingið er lagt fullfiggjað uppskot hesum viðvikjandi. Tingið hevur viðgjørt málið og sigur seg sinnað at lata tað koma fyri aftur ólavssøktandi. Haldi, eg tori at siga, at tingmenn yvirhøvur tóku væl undir við málinum, men teir ynsktu gjøllari kanningar viðvikjandi tryggingargjöldum o.ø.

Sáttmálarnir

Í ár sleppa vit fyrst størsta partin av landinum undan sáttmálstriði, og vónandi eydnast teim feløgum, sum í samráðingum eru, eisini at sleppa undan at

fara í stríð. Hvønn ómetaligan týðning tað hevði havt fyri búskap landsins og harvið fyri møguleikunum at vinna longur fram í næstu atløgu, duga allir menn at skilja.

Verja móti skaðatilburðum á arbeiðspláss

Havi nortið við nakrar av teim spurningum, ið loystir eru, men vil eisini nerta við eitt mál, sum vil leggja valdið tað føroyska hevur latið liggja á láni, og er hetta skipan av verjutiltøkum teimum til frama sum dagliga eru í vanda í vinnu teirra. Henda verjuloggáva, sum teir í t.d. Danmark kalla »Arbejderbeskyttelsesloven« vildi eisini hjá okkum havt ómetaligan týðning.

Hugsi at orsökarnar til, at so stutt er komið her, eru mangar. T.d. litil manning m.a. hjá lógávavaldinum ella umsitingini, men fremst hugsi eg tí at menn hava ræðst fyri at leggja alt ov stórar figgjarligar byrðar á okkara ungu vinnu, sum frammanundan hevur ilt við at gerast kappingarfor.

Her hugsi eg, at loysnin má vera m.a., at tað almenna tekur ser um reiggj og um neyðugt leggur rygg til figgjarliga, soleiðis sum tað frammanundan gerir í so stóran mun innan vinnulívið.

Alment og privat fyrirtakssemi

At tað almenna leggur rygg til haldi eg er rimuligt, tí tað er hóast alt hin altavgerandi spurningurin at royna at veita arbeiði til allar hendur, at gera manna-rættin til arbeiði til veruleika. Haldi tað kann sigast, at frá almennari og politiskari síðu verður nógv gjørt — um ikki altíð tað rætta — fyri at menna vinnuna, fyri at íbirta nýggjar vinnulivsmøguleikar og fyri at vinna viðari ræs.

Hetta at hitt almenna í samvinnu við einstaklingar og feløg leggur rygg til er í mongum for um náttúrligt hjá okkum og eisini fruktagn. Dømið frá Fugla firði er einastandandi. Her eru farnar íleggjar fram bæði pri vatar og almennar, sum broyt hava víðurskiftini burturav, hetta kann ein siggja beinanvegin tá ein hevur onkuntíð vitið á bygdina áðrenn hetta kom í lag.

Men so eru aftur dømi har heilt skeivt er atborið. Mangan er tað so, at einstaklingafeløg eru sloppin at umsita almennan pening á ein hátt, har alt eftir stuttari tíð er mist uttan at tað almenna hevur flævt høvi til at gera ávirkan galdandi. Hetta lag er eftir tykki politisku arbeiðararøslunnar heilt skeivt.

Tamarhaldið á almenna partinum

Tað fer ikki framvegis at bera til, at hitt almenna heilt sleppur tamarhaldinum á tí peningi, tað letur. Tað má fáa eina ávirkan á leiðslu og rakstur vinnunnar, sum í minsta lagi svarar til partin, tað letur.

Samstundis verður annað hovudskravið at medarbeiðararnir, arbeiðararnir í vinnuni, fáa teirra demokratiska rætt til at ávirka henda sama rakstur. Tí framleiðsla verður eingin uttan teir. Arbeidskraftin er eins væl fyritleyrt fyri virkseimi sum figgj arlig orka.

Hugskifti - samfelagshugsan

Men eg ivist ikki í, at tit í teirri fakligu rørslni, saman við okkum í teirri politisku arbeiðararørslni fara at vinna á hesum skeivleikum og at enda rokka á mál, sum verður at fáa ilag eitt hugaskifti, soleiðis at hvør samfelagsborgari kennir seg sum tenari hjá heildini, og ser at hetta í ser ber størstu framleiðsluna og eisini mesta ágóðan til hvønn einstakan.

At fáa í lag eina samfelagshugsan fram um tað at arbeiða fyri egnum gagni í stríð við áhugamál annara, tað verður amboðið, vápníð, ið ber okkum sigurin heim.